

На засіданні Вченої ради

10 лютого 2014 р. відбулося чергове засідання Вченої ради університету.

Розпочалося воно поздоровленням ювілярів – завідувача кафедри електромеханічного обладнання енергоємних виробництв д.т.н., професора С.П. Шевчука та начальника департаменту економіки і фінансів Л.Г.Субботіної.

Після цього відбулася церемонія вручення академіку НАНУ Борису Сергійовичу Стогній диплома «Почесний доктор НТУУ «КПІ», мантиї та пам'ятного знака. У церемонії взяли участь директор ІЕЕ С.П. Денисюк та декан ФЕА О.С. Яндутьський.

Наступним питанням порядку денного був звіт проректора з науково-педагогічної роботи С.І.Сидоренка про підсумки міжнародної діяльності університету в 2013 році та про завдання на 2014 рік. Сергій Іванович поінформував про те, що науковці та викладачі НТУУ «КПІ» представляли Україну в 38 країнах, а нас відвідали делегації з 43 країн світу. Також було повідомлено про роботу, проведеної із послами Польщі, Франції, Канади, США, Китаю, Японії, Норвегії та інших держав. Крім того, було представлено характеристику роботи Українсько-Японського центру та інформовано про підписання угод про співпрацю.

Після цього члени Вченої ради НТУУ «КПІ» розглянули звіт проректора з перспективного розвитку О.М. Новікова за 2013 р. та про орієнтири діяльності на 2014 р. Олексій Миколайович окреслив основні напрями роботи департаменту з перспективного розвитку, серед яких: реалізація Стратегії розвитку КПІ, розвиток майнового комплексу, інформатизація управлінської діяльності, робота зі студентськими організаціями, діяльність за програмою «Майбутнє України» та вдосконалення системи безпеки університету. Звіти обох проректорів було схвалено.

Насамкінець були розглянуті конкурсні питання і поточні справи.

А.А. Мельниченко,
вчений секретар НТУУ «КПІ»

Академік Борис Стогній – Почесний доктор НТУУ «КПІ»

10 лютого в залі засідань Вченої ради НТУУ «КПІ» відбулася урочиста церемонія вручення диплома «Почесний доктор НТУУ «КПІ», мантиї та пам'ятного знака відомому українському вченому, академіку-секретарю Відділення фізико-технічних проблем енергетики Національної академії наук України професору Борису Сергійовичу Стогній.

На урочистому засіданні Вченої ради були присутні не лише її члени, а й науковці, аспіранти та студенти університету. Це цілком зрозуміло: наукова і педагогічна робота академіка Бориса Стогнія найтіснішим чином пов'язана з НТУУ «КПІ». Власне, і свій шлях у науку Борис Сергійович почав з Київського політехнічного інституту, який закінчив у 1959 році. Але й після отримання диплома зв'язки з ним він ніколи не поривав.

«Шановні колеги, шановні друзі, я вважаю, що для випускника будь-якого університету немає вищої честі, ніж бути обраним Почесним доктором. Тим більше, Почесним доктором такого університету, як КПІ, – наголосив у слові-відповіді академік Стогній. – Шановні колеги, я люблю свій університет. Більше того, я пишаюся своєю Альма-матер. Я гордий з того, що КПІ

сьогодні офіційно визнаний кращим університетом України. Буду з честю носити це високе звання».

Борис Стогній особисто та очолюваний ним колектив багато років успішно співпрацює з НТУУ «КПІ». А ще він щедро ділиться знаннями з сьогодняшніми студентами університету, оскільки є професором кафедри автоматизації енергосистем факультету електроніки та провідним науковим співробітником відділення цільової підготовки НТУУ «КПІ» при НАН України. Одним з результатів плідної співпраці колективу науковців, очолюваного Борисом Стогнієм, та НТУУ «КПІ» стала наукова робота «Моніторинг та діагностування електроенергетичних об'єктів та систем України на базі апаратно-програмних комплексів «Регіна», яка у 2010 році була відзначена Державною премією України в галузі науки і техніки. Серед лауреатів цієї премії – декан ФЕА д.т.н., проф. Олександр Станіславович Яндутьський. Нині під керівництвом Бориса Сергійовича в НАН України та НТУУ «КПІ» успішно розвивається новий перспективний науковий напрямок – розробка теоретичних основ, принципів і методів модернізації

української енергетики на основі концепції Smart Grid.

Академік Борис Стогній є також фундатором і лідером вітчизняної наукової школи зі створення та розробки автоматизованих і автоматичних систем оперативного і технологічного керування в електроенергетиці. Результати його наукової діяльності знайшли відображення в більш як 400 публікаціях, серед яких 15 монографій та 36 винаходів і патентів. Під його керівництвом розроблено наукову частину Енергетичної стратегії України на період до 2030 року, наукове забезпечення комплексу документів щодо приєднання України до Європейського енергетичного співтовариства. Серед учнів академіка Стогнія 5 докторів та понад 20 кандидатів наук.

Після закінчення церемонії академік Стогній прочитав присутнім номінаційну лекцію на тему «Сучасні проблеми моніторингу в електроенергетиці». В ній він розповів про основні засади цієї нової наукової дисципліни, її місце в системі споріднених дисциплін, базові поняття, особливості моніторингових вимірювань, деякі наукові проблеми і рівень вітчизняних розробок у цій галузі.

Дмитро Стефанович

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 **Б.С. Стогній – Почесний доктор КПІ**

На засіданні Вченої ради

1 **Проректор**
2 **О.М. Новіков про перспективи розвитку НТУУ «КПІ»**

2 **Оцінювання дипломних проектів**

3 **До 180-річчя від дня народження Д.І.Менделєєва**

4 **Про заняття з фізвиховання**

Оголошення

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ У РОЗВИТКУ: підсумки та завдання

О.М. Новіков

Департамент перспективного розвитку, створений наказом ректора НТУУ «КПІ» від 21 лютого 2013 р., є структурним підрозділом університету, який координує реалізацію «Стратегії розвитку НТУУ «КПІ» на період 2012–2020 роки», вирішує завдання з розвитку та управління майновим комплексом, розвитку інформатизації управлінської діяльності, співпраці з громадськими студентськими організаціями, реалізує завдання забезпечення безпеки та правопорядку в університеті та інші. Департамент налічує 346 співробітників: 45 – фахівців за напрямками, 188 співробітників відділу охорони, 113 співробітників ідальні ВІП та ІС331.

Охарактеризую основні результати роботи, проблеми та завдання за напрямками.

Роботи з практичної реалізації «Стратегії розвитку НТУУ «КПІ» на період 2012–2020 роки». Виконання цієї стратегії та плану дій є завданням усього трудового колективу нашого університету. Організація та контроль виконання є предметом пильної уваги органів управління університету, ректорату та ректора особисто. Рішеннями конференцій трудового колективу НТУУ «КПІ» у 2012 та 2013 рр. хід виконання стратегії розвитку було визначено як успішний. Це свідчить про високий рівень організації системи управління університетом.

З метою подальшого розвитку цієї системи в частині науково-методичної та інформаційної підтримки прийняття управлінських рішень пропонується:

- у поточному році підготувати та провести науково-методичний семінар з проблем стратегічного розвитку й управління університетом з можливим переведенням його у статус постійно діючого;
- розробити концепцію та підготувати пропозиції щодо розробки та впровадження автоматизованої системи підтримки прийняття управлінських рішень;
- розробити та впровадити підсистему контролю рішень Вченої ради університету;
- удосконалити систему внутрішнього моніторингу (рейтингу-

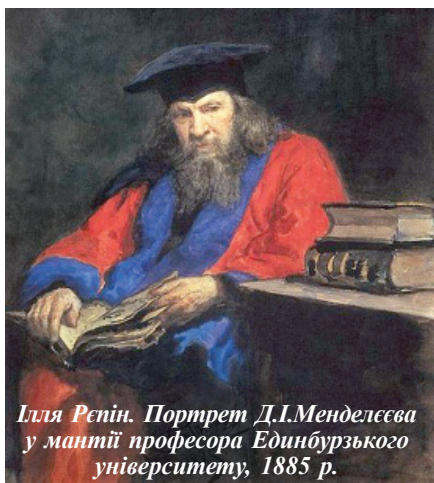
вання) та врахування зовнішніх рейтингів як інструменту системи оцінювання якості управління університетом.

Розвиток майнового комплексу та оптимізація використання площ університету. Загальна площа майнового комплексу університету за минулий рік зменшилась за рахунок площі ВІП, який вийшов зі складу університету. На сьогодні вона складає 535,5 тис. м², у тому числі 35 навчальних корпусів і 21 гуртожиток. Площа навчальних корпусів складає 348621 м², з них 114780 м² – навчальна діяльність, 6882 м² – наукова діяльність. Останніми роками зберігалась тенденція переведення наукових приміщень у навчальний фонд. За останній рік було переведено 1062 м². Проблема є те, що частина цих площ не використовується.

Закінчення на 2-й стор. ➔

ДО 180-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Д.І.МЕНДЕЛЄЄВА

ДМИТРО МЕНДЕЛЄЄВ: НЕ ЛИШЕ НАУКА

Ілля Рєпін. Портрет Д.І.Менделєєва у мантії професора Единбурзького університету, 1885 р.

Талановита людина – талановита в усьому. Наочним підтвердженням цього відомого виразу є постать Дмитра Менделєєва. Про його наукові відкриття, праці й зацікавлення відомо багато. Значно менше згадують про його мистецькі уподобання та захоплення. А мистецтво займало особливу роль у його житті. Понад те, його дім упродовж кількох десятиліть був одним із центрів тяжіння для багатьох відомих художників.

Мистецтвом він цікавився завжди. У 1870 році він з деякими художниками і аматорами фотографії (нагадаємо, тоді це була зовсім нова справа, яка вимагала спеціальних знань і навичок) навіть організував гурток, до цілей якого входило «застосування фотографії до поширення творів російського мистецтва». Але справжнє захоплення почалося з романтичної історії його кохання. Ганна Іванівна Попова – його майбутня друга дружина – була значно молодшою за нього. Коли вони познайомилися, він був уже всесвітньо відомим ученим, а вона щойно прийнятою до першої жіночої групи Імператорської Академії мистецтв студенткою. В ті часи Ганна Іванівна жила в сім'ї рідної сестри Менделєєва Катерини Іванівни, з якою Дмитро Іванович був дуже близьким. Небавом її сім'я переїхала на квартиру до Менделєєва, в якій він тоді мешкав сам, і зустрічі їх стали щоденними. Але через різницю у віці й, головне, через шлюб, який, щоправда, фактично перестав існувати задовго до цього, він довго не міг освідчитися. Впродовж тривалого часу, до офіційного розлучення з першою дружиною, він вважав своє кохання безнадійним і лише щодня писав дівчині листи, які, втім, ніколи не відсилав. Вона прочитала їх уже після одруження. В них, зокрема, він мріяв про те, щоб стати «сходинкою», яка допомогла б піднятися коханій вище.

Своє бажання стати «сходинкою» для молодшої дівчини, з якою прагнув

одружитися, Дмитро Іванович почав втілювати доволі швидко і в своєрідний спосіб. Як пізніше писала у своїх спогадах Ганна Менделєєва, «він хотів полегшити мені з часом доступ у художній світ, для чого став відвідувати виставки, майстерні художників, знайомитися з ними і захопився так, що почав купувати картини. Художники стали бувати у нього, і невдовзі почалися відомі менделєєвські «середки».

Традиція таких зустрічей збереглася і після одруження Дмитра Івановича і Ганни Іванівни. До їх гостинного будинку приходили найвидатніші тогочасні російські митці – Ілля Рєпін, Іван Крамской, Іван Шишкін, Микола Ярошенко, брати Віктор і Аполлінарій Васнецови, Василь Суриков, Григорій Мясоедов, Ілля Остроухов, Михайло Савицький, Володимир Маковський, скульптор Леонід Позен, відомий мистецтвознавець Адриан Прахов та багато інших. Але особливу приязнь він відчував до видатного майстра пейзажу Архипа Куїнджі, дружба з яким тривала кілька десятиліть до самої смерті вченого.

Д.І.Менделєєв грає в шахи з видатним художником А.І.Куїнджі, на другому плані – Г.І.Менделєєва

Тогочасна атмосфера в мистецькому середовищі столиці Російської імперії була надзвичайно напруженою. Художники розділилися на два великі табори – «академістів», які відстоювали принципи «високого мистецтва», і «передвижників», тобто членів і учасників експозицій Товариства пересуваних виставок, які наполягали на необхідності привнесення у живопис правди життя і критичного ставлення до дійсності. Принагідно зауважимо, що й серед передвижників не було єдності у поглядах на завдання і методи мистецт-

ва, особливо в останні роки дев'ятнадцятого і на початку двадцятого століть, відтак гострі суперечки точилися й у них. Та хай би як там було, навіть непримиренні суперники в мистецьких питаннях сходилися у Менделєєвих, як згадувала Ганна Іванівна, на «нейтральному ґрунті». Хоча, правду сказати, прибічників «демократичного живопису» серед завсідників «середки» було все ж таки більше. Носії традиційних поглядів намагалися заходити до Менделєєвих в інші дні. Проте в будь-якій ситуації присутність Дмитра Івановича завжди примирювала крайнощі.

Поступово вітальня родини великого вченого перетворилася на справжній мистецький клуб. Тут гості дізнавалися про останні художні новини. Сюди спеціальні магазини надсилали для ознайомлення художні видання, іноді тут з'являлися і статті, що їх не пропустила цензура. Тут сперечалися і доходили до єдиної думки про місію митця і роль мистецтва в житті суспільства, тут вели ділові розмови про організацію виставок, тут обговорювали спеціальні технічні питання живопису.

До розв'язання деяких технічних проблем долучилися і вчені. Понад те, зустрічі вийшли за межі лише менделєє-

вської квартири. Ілля Рєпін згадував: «У великому фізичному кабінеті на університетському дворі ми, художники-передвижники, збиралися в товаристві Менделєєва і Петрушевського для вивчення під їх керівництвом властивостей різних фарб...» Цікаво, що відомий фізик Федір Петрушевський, про якого писав Рєпін, до близького знайомства з митцями займався, здебільшого, проблемами електрики і магнетизму, але з часом захопився питаннями технології живопису, почав вивчати пігменти барвників і властивості фарб, ставити дос-

ліди з вивчення світлосили живописних поверхонь, став популяризувати вчення про основні і додаткові кольори та їх співвідношення, і, врешті-решт, почав читати лекції в Академії мистецтв. А в 1883 році він видав книгу «Світло і колір самі по собі й по відношенню до живопису». Активну участь у цих зустрічах брав й інший відомий учений – професор зоології Петербурзького університету і, водночас, художній критик і письменник Микола Вагнер.

Жодна подія в художньому житті Петербурга не проходила повз увагу Дмитра Менделєєва. Власне, з однієї з таких подій почалася і його дружба з Куїнджі. Це був 1880 рік. Майстер щойно закінчив роботу над своєю картиною «Ніч на Дніпрі», вона ще ніде не виставлялася, але чутки про це диво вже розійшлися містом. До майстерні Куїнджі почали вчашати любители живопису і кореспонденти. Хтось привів до нього і Менделєєва, а той, у захваті, повернувся знову, але вже з Ганною Іванівною. За її спогадами, просто у майстерні Архипа Івановича він уперше висловив ті думки про мистецтво, зокрема пейзажний живопис, та його зв'язок з наукою, які трохи згодом виклав у своїй відомій статті, яка вперше була надрукована в газеті «Голос» і так і називалася – «Перед картиною Куїнджі».

«Мене давно вже цікавить питання про причину впливу пейзажу на глядача саме тепер, у наш час, – писав він. – Адже у давнину пейзаж не був у пошані... Тоді надихалися людиною, поклонялися розуму людському. В науці це виразилося тим, що її вінцем була математика, логіка, метафізика, політика. В мистецтві художників надихав лише людський образ... Але пізніше, коли зневірилися в самотній силі людського розуму і в тому, що правильний шлях до істини можна знайти тільки заглиблюючись у самих себе, стаючи метафізиками, зрозуміли, що досліджуючи природу, стануть краще розуміти і себе позаяк до зовнішнього можна ставитися безпристрасніше. Стали вивчати природу, народилося природознавство...»

Одночасно, якщо не раніше, з цією перебіною у формі пізнання народився і пейзаж... Обидва черпають з природи, поза людиною... Людина не втрачена як об'єкт дослідження і мистецтва, але вона є тепер не як володар і мікрокосм, а як одиниця в числі».

Варто зауважити, що любов Менделєєва до живопису і його безкорисливе сприяння розвитку вітчизняного мистецтва не залишилися непоміченими: серед його численних почесних звань було і звання почесного члена Імператорської академії мистецтв, яке він отримав у 1893 році.

Дмитро Стефанович

КОНКУРСИ

Голошується II частина мистецького конкурсу «ТАЛАНТИ КПІ»

Роботи приймаються до 25 березня 2014 р.

Тематика виставки присвячується Тарасу Шевченку:

– «Пам'ятники Тарасові Шевченку»,
– «Рідні місця Шевченка»,
– «Тарас Шевченко і сучасність».

Також приймаються фотографії та роботи в техніці комп'ютерної графіки за темами:

– «Мій рідний КПІ»,
– «Життя студентів»,
– «Світ навколо нас».

За довідками звертатися: Центр культури і мистецтв НТУУ «КПІ», к. 201, Картинна галерея, тел.: 454-91-35.

* * *

Літературний конкурс з нагоди 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка

Шановні студенти, викладачі й співробітники університету!

Кафедра української мови, літератури і культури запрошує всіх охочих взяти участь у загальноуніверситетському літературному конкурсі з нагоди 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка, який триватиме до 10 травня 2014 року.

Для участі в конкурсі приймаються літературні твори всіх жанрів і форм обсягом не більше 10 друкованих сторінок.

Роботи на конкурс просимо надсилати на електронну адресу: otnovak@ukr.net з позначкою «літконкурс». У повідомленні слід зазначити прізвище, ім'я учасника, назву факультету (кафедри, структурного підрозділу), групи, контактний телефон.

З усіх питань про умови та участь у конкурсі звертатися за ел. адресою: otnovak@ukr.net.

Бажаємо творчої наснаги і натхнення!

Оргкомітет

Про заняття з фізичного виховання

У середовищі студентів КПІ нині обговорюється питання щодо, мовляв, зайвих годин на фізичну підготовку, які включаються в навчальні плани. Що ці чотири години заважають навчанню, і замість них можна було б поставити пари з профільних навчальних предметів. Подібні запитання і пропозиції з'являються і в соціальних мережах. Відповідь на них можна розділити на дві частини.

Перша: навчальні заняття з фізичного виховання в НТУУ «КПІ» проводяться відповідно до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 09.07.2009 року № 642 в обсязі чотирих годин на тиждень

для студентів першого–другого курсів як заняття позаакредитованої дисципліни. Для студентів старших курсів фізичне виховання проводиться у формі секційних занять.

На цьому можна було б поставити крапку.

Проте, все ж таки, потрібно розглянути й другий аспект цієї справи. В університетах навчаються люди молоді, організм яких ще остаточно не сформувався. Фізичні навантаження для них необхідні як повітря – вони закладають ґрунт для подальшого здорового життя і прищеплюють корисні навички. На жаль, далеко не всі студенти це

усвідомлюють. Але якщо такі пари у розкладі є, їх потрібно відвідувати. Тим більше, що на них надаються умови для більш-менш ефективних тренувань, та ще й під орудою і наглядом кваліфікованого викладача чи тренера. Як ставитися до цих занять – справа сумління кожного студента. Проте, напевно, навіть тим, хто не дуже захоплюється спортом, варто виходити з того, що якщо вже доводиться якусь частину свого часу проводити у спортивних залах та на майданчиках, не слід гаяти його даремно.

Олександр Приходько,
заступник начальника навчального відділу

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»
газета Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

☎ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@kpi.ua
☎ гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідні редактори
В.М.ІГНАТОВИЧ
Н.Є.ЛІБЕРТ
Д.Л.СТЕФАНОВИЧ

(керівник прес-центру
НТУУ «КПІ»)

Дизайн та комп'ютерна верстка
І.Й.БАКУН

Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Регістраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.